

משרד החינוך – وزارة التربية والتعليم
המזכירות הפדגוגית – السكرتارية التربوية
אשכול חברה ורוח - عنقود المجتمع والانسان
הפיקוח על הוראת האזרחות – التفقيش على تعليم المدنيات

עבודה בנושא זכויות אדם

משימה זו הינה עבודת סיכום בנושא זכויות אדם ניתן לבצעה בקבוצות של עד ארבעה תלמידים.

התלמידים יישמו את הנלמד בנושא זכויות האדם ואת ההתנגשות ביניהן באמצעות ניתוח אירועים אקטואליים.

חלק א' (40 נקודות)

לפניכם ארבע דילמות העוסקות בהתנגשות בין זכויות.

דילמה: ברירה, בחירה בין שני דברים מתנגדים. מצב מסובך וקשה לפתרון.
דילמה מוסרית: מצב שבו נדרשת הכרעה בין שני ערכים חשובים וכל החלטה שתתקבל תפגע במידה כזו או אחרת באחד הערכים.

1. בחרו **זוג אחד של דילמות** ועבדו על פי ההנחיות הבאות:
 - א. כתבו על הדף המצורף את שמות חברי הקבוצה .
 - ב. קראו את הדילמות שבחרתם וציינו אילו זכויות מתנגשות בכל אחת מהדילמות. (4 נקודות)
 - ג. כתבו שאלת עמדה לכל אחת מן הדילמות. (8 נקודות)
 - ד. דונו בדילמה תוך הקשבה לחברי הקבוצה על מנת לנסח מסמך עמדה המוסכם על חברי הקבוצה. הציגו את עמדתכם באופן ברור במסמך המצורף בנספח **כדף תוצר קבוצתי**.
(4 נקודות)
 - ה. הציגו נימוק אחד **התומך** בעמדתכם, תוך שימוש במושג אחד באזרחות. (10 נקודות)
 - ו. הציגו נימוק **לעמדה המנוגדת** לטענה שהצגתם. תוך שימוש במושג אחד באזרחות. השתמשו במושגים שונים לכל נימוק. (10 נקודות)
 - ז. הציגו **ערך אחד** שהייתם רוצים לקדם שקשור לדילמה בה עסקתם. (4 נקודות)

זוג דילמות מס' 1

דילמה א'

תקנה חדשה של האיחוד האירופי, אוסרת על אמני קעקועים לעשות שימוש בסוגי דיו רבים שמכילים חומרים שנחשבים מסוכנים. התקנה נחקקה לאחר שבמחקר שבוצע על ידי האיחוד האירופי נמצא קשר בין אותם חומרים, שנמצאים בתערובות של דיו לקעקועים ואיפור קבוע, לגירויים בעור, בעיות פוריות ואף לסרטן.

אמני קעקועים באירופה טוענים שהחלופות לסוגי הדיו שנפסלו עדיין לא קיימות, או שיש מחסור בזמינות שלהן ולכן דורשים לבטל את התקנה. לטענתם היכולת שלהם להתפרנס ממלאכתם תיפגע משום שאין להם דיו וכי זה יוביל לסגירת מכוני הקעקועים וכתוצאה מכך תיפגע אחת מחירויות היסוד של אמני הקעקועים ביבשת.

<https://www.ynet.co.il/news/article/hydxuexnk>

דילמה ב'

עד כה נאסרה הכנסת וצריכת חמץ לבסיסי צה"ל בימים שלפני הפסח ובמהלך ימי החג. וכן היה נהוג לערוך חיפוש לאיתור חמץ בתיקים ובארוניות של החיילים. לאחרונה הוגשה עתירה לבג"ץ על ידי הורים לחיילים אשר דורשים לאפשר להם לצרוך חמץ בפסח בתוך הבסיסים.

מנגד הרבנות הצבאית קבעה שלא ניתן להבטיח את מימוש כללי ההלכה אם תאושר הכנסת חמץ, אפילו בכמות קטנה. הצבא הבהיר כי ההוראות הכרחיות לשמירה על כשרות המזון המוגש לחיילי צה"ל בפסח.

<https://www.ynet.co.il/judaism/article/sjzqrzreq>

זוג דילמות מס' 2

דילמה א'

בחורה שהזמינה שווארמה במשלוח ממסעדת בשר, קיבלה מנה שלא הייתה לשביעות רצונה וכתבה פוסט בפייסבוק המתאר את החוויה האישית שלה, תוך שימוש בביטוי: "גועל נפש של שירות בחיים לא אתקרב".

זמן קצר לאחר מכן הגיש בעל המסעדה תביעה נגד הלקוחה הכוללת דרישה לשלם 200,000 שקל פיצוי, בתביעה נטען כי הכותבת הפיצה מידע כוזב ברבים, הסיתה לקוחות פוטנציאליים מהגעה למסעדה ומרכישה בה ובכך פגעה בזכות בסיסית של בעל העסק.

<https://www.ynet.co.il/food/foodnews/article/hysrv00ql5>

דילמה ב'

עד כה נאסרה הכנסת וצריכת חמץ לבסיסי צה"ל בימים שלפני הפסח ובמהלך ימי החג. וכן היה נהוג לערוך חיפוש לאיתור חמץ בתיקים ובארוניות של החיילים. לאחרונה הוגשה עתירה לבג"ץ על ידי הורים לחיילים אשר דורשים לאפשר להם לצרוך חמץ בפסח בתוך הבסיסים.

מנגד הרבנות הצבאית קבעה שלא ניתן להבטיח את מימוש כללי ההלכה אם תאושר הכנסת חמץ, אפילו בכמות קטנה. הצבא הבהיר כי ההוראות הכרחיות לשמירה על כשרות המזון המוגש לחיילי צה"ל בפסח.

<https://www.ynet.co.il/judaism/article/sjzqrzreq>

חלק ב' (36 נקודות)

2. איתור פריטים חדשתיים

- א. כל קבוצה תאתר ותסכם בקצרה **שני** פריטים חדשתיים מהעיתונים השונים/אתרי חדשות **מהחדש האחרון**, המציגים התנגשות בין זכויות האדם. (12 נקודות)
- ב. עליכם לציין את ההתנגשות בין הזכויות שמוצגת בכל כתבה ולנתח את הכתבה באופן הבא:
ציון, הצג, ביסוס וקישור עבור כל אחד מהצדדים במחלוקת. (22 נקודות)
- ג. יש לציין את המקור עליו הקבוצה התבססה באמצעות הערת שוליים. כל הכתבות ירוכזו כנספח לעבודה. (2 נקודות)

חלק ג' (18 נקודות)

3. עיון במקורות מידע

- א. קראו את כל מקורות המידע הבאים: מתוך ספר הלימוד "להיות אזרחים בישראל"
https://meyda.education.gov.il/files/katalog_hinuchi/books/Being_Citizens_in_Israel_full.pdf

- הכרזת העצמאות של מדינת ישראל, עמודים 11-13
- הכרזת לכל באי עולם הדבר זכויות האדם, עמוד 170
- חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, עמוד 310
- חוק יסוד: חופש העיסוק https://www.nevo.co.il/law_html/law00/71905.htm

- ב. סכמו שניים מפרטי המידע שקראתם בסעיף א' (עיקרי התוכן, מטרה ועוד) (6 נקודות)
- ג. בחרו אחת מן הדילמות שהצגתם (בחלק א' או ב'). והסבירו כיצד כל אחד מן הנימוקים (בעד ונגד) שהצגתם בדילמה, באים לידי ביטוי במקורות המידע שבחרתם. (12 נקודות)

חלק ד' (6 נקודות)

כל תלמיד/ה **בנפרד** צריך להשיב על הרפלקציה:

1. מה למדת בעבודה שלא היית לומד/ת בדרך אחרת?
2. מה הייתה תרומתך לעבודת הצוות?
3. מה היו היתרונות והאתגרים בעבודת הצוות?

(6 נקודות)

דף התוצר הקבוצתי

שמות חברי הקבוצה: _____

חלק א

נושא הדילמה הראשונה: _____

ניסוח שאלת עמדה על סמך דילמה א' :

נסחו טענה המוסכמת על דעת חברי הקבוצה

נימוק 1:

נימוק 2:

הציגו איזה ערך הייתם רוצים לקדם שקשור לדילמה בה עסקתם

נושא הדילמה השנייה: _____

אילו זכויות מתנגשות בדילמה: _____

ניסוח שאלת עמדה על סמך דילמה ב' :

נסחו טענה המוסכמת על דעת חברי הקבוצה

נימוק 1:

נימוק 2:

הציגו איזה ערך הייתם רוצים לקדם שקשור לדילמה בה עסקתם

חלק ב

סיכום פריט חדשותי ראשון

התנגשות ביו הזכויות

ציין:

הצג:

הסבר:

סיכום פריט חדשותי שני

ציין:

הצג:

הסבר:

חלק ג

סיכום מקור מידע ראשון

סיכום מקור מידע שני

הקשר בין העמדה למקור מידע

שסוכם:

הקשר בין הצד השני בעמדה למקור המידע שסוכם:

חלק ד – רפלקציה

תלמיד א':

תלמיד ב':

תלמיד ג':

תלמיד ד':

מחונן לעבודה בנושא זכויות אדם

חלק א - 40 נקודות

שאלה	רמה מיטבית	רמה בינונית	רמה בסיסית
ב1	4 נקודות הקבוצה ציינה נכון את הזכויות המתנגשות <u>בכל אחת מן הדילמות</u> . * 2 נקודות לכל דילמה.	3 נקודות הקבוצה ציינה נכון את הזכויות המתנגשות באחת מן הדילמות <u>ובדלימה הנוספת</u> ציינה רק זכות אחת נכונה. * נקודה לכל זכות	2 נקודות ציינה לפחות שתי זכויות נכונות מתוך שתי הדילמות. * נקודה לכל זכות.
ג1	6-5 נקודות הקבוצה עיבדה את הכתבה וניסחה שאלת עמדה <u>לכל אחת מן הדילמות בצורה ברורה</u> . * 3 נקודות לכל שאלה.	4-3 נקודות הקבוצה עיבדה את הכתבה וכתבה שאלת עמדה <u>לכל אחת מן הדילמות</u> , באופן לא ברור. * 2 נקודות לכל שאלה.	2 נקודות הקבוצה כתבה שאלת עמדה באופן לא ברור או העתיקה משפטים מתוך הכתבה ללא עיבוד. * 1 נקודה לכל שאלה.
ד1	4 נקודות הקבוצה ניסחה את הטענה <u>לכל אחת מן הדילמות בצורה ברורה</u> , תוך התייחסות מלאה לסוגיה. (תומך/מתנגד + קישור לסוגיה) * 2 נקודות לכל טענה.	3 נקודות הקבוצה ניסחה את הטענה אחת באופן חלקי, (רשמה בעד ונגד והתייחסה לסוגיה באופן חלקי הטענה לא הופרדה מהנימוקים). (1 נק') וטענה שניה באופן מלא. (2 נק')	2 נקודות הקבוצה לא הביעה עמדה או הביעה עמדה אך לא התייחסה לסוגיה. (בעד או נגד ללא הסוגיה) * 1 נקודה לכל טענה.
ה1 + ו1	10 נקודות הקבוצה נימקה תומך/מתנגד- תוך שימוש בזכות, הצגתו וקישורו לסוגיה. שימוש נכון במושג (ציון המושג 1 נק' + הצג 2 נק' + קישור לסוגיה 2) * כל נימוק 5 נקודות	9-7 נקודות הקבוצה ציינה את הזכות הרלוונטית לכל אחד מן הנימוקים, אך לא הציגה אותה באופן מלא וקשרה באופן חלקי לסוגיה. * עד 4 נק' לכל נימוק	6 נקודות הקבוצה ציינה את הזכות ללא הצגתו וללא קישור לסוגיה. * עד 3 נק' לכל נימוק
ז1	4 נקודות הקבוצה בחרה ערך רלוונטי <u>לכל אחת מן הדילמות</u> , ונימקה כיצד הערך רלוונטי לכל אחת מן הדילמות. * 2 נק' לכל ערך ונימוקו.	3 נקודות הקבוצה בחרה ערך רלוונטי <u>לכל אחת מן הדילמות</u> ונימקה באופן חלקי את הרלוונטיות שלו לדילמה. * עד 1.5 לכל ערך ונימוקו.	2 נקודות הקבוצה בחרה את הערך הרלוונטי <u>לכל אחת מן הדילמות ללא נימוק כלל</u> . * עד 1 נקודה לכל ערך.

חלק ב - 36 נקודות

<p>עד 6 נקודות</p> <p>הקבוצה איתרה <u>שני</u> פריטים חדשתיים התנגשות בין זכויות לא ברורה, הקבוצה העתיקה את הכתבות ולא סיכמה אותן הכתבות לא מהחודש האחרון/ הקבוצה איתרה פריט חדשתי אחד רלוונטי ומהחודש האחרון והעתיקה ללא סיכום. * כל פריט חדשתי בין 1-3 נקודות</p>	<p>7-8 נקודות</p> <p>הקבוצה איתרה וסיכמה <u>שני</u> פריטים חדשתיים אך בכתבה לא מוצגים באופן ברור הזכויות המתנגשות / הכתבות לא מהחודש האחרון. * כל פריט חדשתי בין 4-3.5 נקודות.</p>	<p>9-12 נקודות</p> <p>הקבוצה איתרה וסכמה <u>שני</u> פריטים חדשתיים <u>מהחודש האחרון</u> המציגים התנגשות בין זכויות אדם. * כל פריט חדשתי בין 6-5 נקודות.</p>	<p>2 א</p>
<p>עד 10 נקודות</p> <p>הקבוצה ציינה נכון את הזכויות המתנגשות. - הקבוצה הציגה באופן חלקי את הזכויות אך לא קישרה לסוגיה. * כל כתבה 5 נקודות</p>	<p>11-17 נקודות</p> <p>הקבוצה ציינה נכון את הזכויות. - הקבוצה הציגה חלקית כל אחת מן הזכויות. - הקבוצה קישרה חלקית כל אחת מן הזכויות לסוגיה. * כל כתבה 8.5 נקודות</p>	<p>18-22 נקודות</p> <p>הקבוצה ציינה נכון את הזכויות המתנגשות, -הציגה את הזכויות באופן מלא ונימקה באופן מלא כיצד כל זכות באה לידי ביטוי בכתבה. (ציון: 3 נקודות, הצגה: 3 נקודות, ביסוס: 5 נקודות) * כל כתבה 11 נקודות</p>	<p>2 ב</p>
<p>0 נקודות</p> <p>הקבוצה לא הוסיפה הערת שוליים ולא הוסיפה את הכתבות כנספחים</p>	<p>1 נקודה</p> <p>הקבוצה הוסיפה רק הערת שוליים בלי נספח/לא הוסיפה הערת שוליים</p>	<p>2 נקודות</p> <p>הקבוצה הוסיפה הערות שוליים לכל כתבה והוסיפה את הכתבה כנספח</p>	<p>2 ג</p>

חלק ג - 18 נקודות

<p>עד 2 נקודות</p> <p>הקבוצה סיכמה באופן חלקי פריט מידע אחד בלבד.</p>	<p>2-4 נקודות</p> <p>הקבוצה סיכמה באופן מלא פריט מידע אחד ואת השני באופן חלקי.</p>	<p>4-6 נקודות</p> <p>הקבוצה סיכמה באופן מלא <u>שני</u> פריטי מידע. * כל פריט מידע 3 נקודות</p>	<p>3 ב</p>
<p>עד 6 נקודות</p> <p>הקבוצה הסבירה בצורה ברורה את הקשר בין פריט המידע <u>לכל אחת</u> מן הדילמות / הקבוצה הציגה באופן חלקי את הקשר בין פריט המידע לעמדה אחת בלבד (בעד או נגד)</p>	<p>7-9 נקודות</p> <p>הקבוצה הסבירה באופן חלקי את הקשר בין פריט המידע <u>לכל אחת</u> מן העמדות (בעד ונגד)</p>	<p>10-12 נקודות</p> <p>הקבוצה הסבירה בצורה ברורה את הקשר בין <u>כל אחת</u> מן העמדות (בעד ונגד) לפריט מידע שסיכמו. * כל עמדה 6 נקודות.</p>	<p>3 ג</p>

חלק ד - 6 נקודות

<p>עד 3 נקודות</p> <p>הרפלקציה דלה מאוד, לא השיבו על כל השאלות. או אין רפלקציה</p>	<p>4 נקודות</p> <p>רפלקציה חלקית- אין התייחסות לכל מרכיבי הרפלקציה הנדרשים.</p>	<p>6 נקודות</p> <p>רפלקציה מלאה, התלמיד ענה על כל נקודות ההתייחסות.</p>	<p>רפלקציה</p>
---	--	--	-----------------------